

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА ТА ПРОГРАМУВАННЯ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика та програмування» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (*окрім першого курсу*) за освітньо-професійною програмою «Економічна кібернетика та програмування» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено упродовж 2020-2021 навч. року за двома анкетами: «якість освітньої програми» та «якість викладання навчальних дисциплін». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

- 1 бал – якість відсутня;
- 2 бали – якість проявляється зрідка;
- 3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;
- 4 бали – проявляється часто;
- 5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за *анкетой для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми* **9 респондентів**, що склало **100%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» за ОПП «Економічна кібернетика та програмування» (*перший курс опитування не проходить*). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Економічна кібернетика та програмування» представлено у таблиці 1.

**Таблиця 1-Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП
«Економічна кібернетика та програмування» (у відсотках)**

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	88,9	11,1	0	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	88,9	0	11,1	0	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	100	0	0	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	100	0	0	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	88,9	0	0	11,1	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	88,9	0	11,1	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	88,9	0	0	0	11,1
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	88,9	0	11,1	0	0
9	Обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)	88,9	0	11,1	0	0
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	88,9	0	0	0	11,1
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	88,9	0	0	0	11,1
12	Доступність графіків освітнього процесу та розкладів	88,9	11,1	0	0	0
13	Доступність навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, репозитарію	100	0	0	0	0
14	Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ	100	0	0	0	0
15	Доброзичливе ставлення співробітників деканату	88,9	11,1	0	0	0
16	Доброзичливе ставлення співробітників кафедри	88,9	11,1	0	0	0
17	Доброзичливе ставлення співробітників бібліотеки	100	0	0	0	0

Вищі оцінки (максимальні відсотки за балом «5», по 100%) здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою», «відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в

них цілям», «актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі», «доступність графіків освітнього процесу та розкладів», «доступність навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, репозитарію», «якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ», «доброзичливе ставлення співробітників деканату», «доброзичливе ставлення співробітників кафедри», «доброзичливе ставлення співробітників бібліотеки».

Менші оцінки (максимальні відсотки за балами «1» і «2», по 11,1%) здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: «співвідношення теоретичної і практичної частини», «використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)», «організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)», «залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах»

Таблиця 2 - Оцінювання якості ОПП «Економічна кібернетика та програмування» здобувачами вищої освіти (у відсотках)

№ з/п	Курс, на якому навчається здобувач вищої освіти	Бали				
		5	4	3	2	1
1	2 курс	92,2	2,6	2,6	0,7	2

Інших пропозицій щодо покращання якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ здобувачі вищої освіти при опитуванні не запропонували.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін першого та другого семестрів 2020-2021 навч. року за ОПП «Економічна кібернетика та програмування» другого (магістерського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за 25 критеріями.

Аналіз **132 анкети за перший семестр** (таблиця 3) та **118 анкет за другий семестр** (таблиця 4) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності **91-100%**.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2020-2021 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		51,7	27,3	16,3	4,3	0,4
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	56,8	19,7	21,2	2,3	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	57,6	25,8	12,9	3,8	0
3	Може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни	45,5	32,6	15,2	6,1	0,8
4	Слідкує за реакцією аудиторії	53,0	27,3	15,2	4,5	0
5	Ставить питання і мотивує до дискусії	50,8	28,8	16,7	3,0	0,8
6	Володіє високою культурою мовлення	58,3	23,5	12,9	5,3	0
7	Дотримується оптимального темпу викладення матеріалу	53,0	29,5	12,9	4,5	0
8	Проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи	43,2	31,1	18,2	6,8	0,8
9	Використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)	53,0	28,0	15,9	2,3	0,8
10	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на НІП	53,8	26,5	15,9	3,8	0
11	Спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни	40,9	26,5	15,9	3,8	0
12	Використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)	51,5	24,2	17,4	5,3	1,5
13	Ефективність організації дистанційного навчання	55,3	25,0	17,4	2,3	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		54,8	25,5	15,2	4,1	0,5
1	Проявляє професійну ерудицію	60,6	18,2	20,5	0,8	0
2	Знайомить з останніми досягненнями науки	37,1	39,4	14,4	7,6	1,5
3	Наводить науково-обґрунтовані аргументи	53,8	25,0	14,4	6,1	0,8
4	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	57,6	25,8	13,6	3,0	0
5	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	65,2	18,9	12,9	3,0	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		59,6	23,6	12,8	4,1	0
1	Доброзичливість і тактовність, толерантність	62,1	21,2	13,6	3,0	0
2	Пунктуальність, організованість	55,3	28,0	9,8	6,8	0
3	Вимогливість, наполегливість	63,6	22,0	7,6	6,8	0
4	Зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти	52,3	28,8	14,4	4,5	0
5	Зрозумілі й оприлюднені критерії виставлення оцінок	50,8	28,0	18,2	3,0	0
6	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	56,8	25,0	12,9	5,3	0
7	Охайність, зовнішній вигляд	70,5	16,7	11,4	1,5	0
8	Доброчесність	65,2	18,9	14,4	1,5	0

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в 1 семестрі 2020-2021 навч. року оцінені найвищими балами (максимальні відсотки за балами 4 і 5) в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «володіє високою культурою мовлення», «дотримується оптимального темпу викладення матеріалу»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «пов'язує теоретичний

матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців», «організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «охайність, зовнішній вигляд», «вимогливість, наполегливість».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балами 4 і 5) в I розділі оцінені критерії: «проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи», «спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни» та «використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)»; в II розділі – «знайомить з останніми досягненнями науки; в III розділі – «зрозумілі й оприлюднені критерії виставляння оцінок», «зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти».

Таблиця 4 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2020-2021 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		72,5	20,4	4,7	1,2	1,2
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	78,8	14,4	5,1	0,8	0,8
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, виокремлює важливі моменти	76,3	18,6	4,2	0	0,8
3	Може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни	71,2	20,3	5,9	0,8	1,7
4	Слідкує за реакцією аудиторії	73,7	19,5	5,1	0	1,7
5	Ставить питання і мотивує до дискусії	71,2	22,0	5,1	0,8	0,8
6	Використовує сучасні педагогічні методи (майстер-класи, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри тощо)	69,5	22,0	5,1	2,5	0,8
7	Дотримується оптимального темпу викладення матеріалу	72,0	21,2	4,2	1,7	0,8
8	Використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)	75,4	19,5	3,4	0,8	0,8
9	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	74,6	18,6	3,4	1,7	1,7
10	Спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни	68,6	18,6	3,4	1,7	1,7
11	Використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)	66,1	24,6	5,1	1,7	2,5
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		78,1	16,1	3,7	0,8	1,2
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	79,7	16,1	2,5	0,8	0,8
2	Знайомить з останніми досягненнями науки	71,2	21,2	5,9	0,8	0,8
3	Наводить науково-обґрунтовані аргументи	82,2	12,7	2,5	0	2,5
4	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	75,4	17,8	4,2	1,7	0,8
5	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	82,2	12,7	3,4	0,8	0,8

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти (середнє значення)		80,9	14,6	2,9	0,5	1,1
1	Доброзичливість і тактовність, толерантність	83,1	12,7	2,5	0,8	0,8
2	Пунктуальність, організованість	77,1	18,6	2,5	0,8	0,8
3	Вимогливість, наполегливість	82,2	13,6	3,4	0	0,8
4	Зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти	75,4	18,6	4,2	0	1,7
5	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	83,9	12,7	1,7	0,8	0,8
6	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	77,1	16,9	4,2	0	1,7
7	Доброчесність	87,3	9,3	1,7	0,8	0,8

Аналіз таблиці 4 показує, що респондентами **в 2 семестрі 2020-2021 навч. року найвищими балами** (максимальні відсотки за балами 4 і 5) оцінені в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, виокремлює важливі моменти», «використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання», «доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балами 5 і 4) в I розділі оцінені критерії: «спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни», «використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)»; в II розділі – «знайомить з останніми досягненнями науки», «пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі – «зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти», «доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **2 семестру 2020-2021 навч. року** в **37** анкетах, де надані відповіді, як позитивні.

Рекомендацій щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Висновки

Результати оцінювання здобувачами освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика та програмування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в цілому підтверджують її високу якість.

За результатами оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Економічна кібернетика та програмування» максимальним балом «5» 100% опитаних здобувачів оцінили наступні критерії, що характеризують якість о ОПП: відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям,

актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі, доступність навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, репозитарію, якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ і доброзичливе ставлення співробітників бібліотеки. 88,9% опитаних здобувачів оцінили в «4» бали наступні критерії: задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою, зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін, співвідношення теоретичної і практичної частини, прозорість та чесність оцінювання знань, використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо), спрямованість дисциплін на майбутню професію, обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень), організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо).

Результати опитування виявили і декілька позицій, по яких здобувачі освіти не зовсім задоволені якістю ОПП. Так, по 11,1% респондентів оцінили в «1» і «2» бали наступні критерії: співвідношення теоретичної і практичної частини, організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо), залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах.

Результати оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти підтверджують високий рівень викладання дисциплін. Анкетування, проведене в 1 і 2 семестрах 2020-2021 навч. року показало, що в I розділі «Методичний рівень занять» найвищі бали «4» і «5» присвоєні респондентами наступним критеріям: «дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, виокремлює важливі моменти», «використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)». В II розділі «Теоретичний рівень занять» найвищими балами (максимальні відсотки за балами 4 і 5) оцінено наступні критерії: «знайомить з останніми досягненнями науки», «викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в III розділі - це «прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання», «доброчесність».

Низькі бали («1» і «2») за результатами опитування в 1 семестрі присвоєно критеріям I розділу: «Може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни», «Слідкує за реакцією аудиторії», а в 2 семестрі - «Використовує сучасні педагогічні методи (майстер-класи, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри тощо)». В II розділі оцінки «1» і «2» присвоєно критеріям - «Наводить науково-обґрунтовані аргументи» і «Знайомить з останніми досягненнями науки» у 1 і 2 семестрах відповідно. В III розділі в обох семестрах низькі бали («1» і «2») отримали наступні критерії: «Пунктуальність, організованість», «Зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти».

За результатами засідання робочої групи ОП прийнято рішення:

- проаналізувати робочі програми навчальних дисциплін щодо послідовності викладання та змістовного наповнення, практикувати застосування засобів візуального супроводження (презентацій, навчальних фільмів, ігрових практик);

- проаналізувати і за необхідністю оновити завдання для самостійної роботи студентів (методичне забезпечення, забезпечити доступ до актуальних, сучасних ресурсів і навчальних матеріалів);

- організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) та залучення здобувачів вищої освіти до їх проведення;

- залучати працівників наукової бібліотеки університету для заохочення і підвищення вмотивованості здобувачів використовувати ресурси бібліотечного фонду.

Гарант ОПП «Економічна кібернетика та програмування» за першим (бакалаврським) рівнем освіти

Ганна ЗАВАДСЬКИХ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР